

Uppdrag
21015 SR Silverskopian 3

Kund/referens
Toolgate AB/ Ola Jansson

Vår referens
J Hedvall SRG872

Datum
211125

PM Skyddsrum Silverskopian 3 Sabbatsberg – yttrande befintligt skyddsrum

Skr 167568-0, Sabbatsberg 22

Revisionshistorik

-

Bakgrund och förutsättningar

Undertecknad är anlitad som skyddsrumssakkunnig för kommande process med rivning av befintlig byggnad med innevarande skyddsrum samt återskapande av skyddsrum med nya skyddsrumspatser.

En ny detaljplan planeras tas fram för området i Sabbatsberg i Stockholm, där nuvarande fastighet med skyddsrum befinner sig. Byggnaderna planeras att rivas i sin helhet inklusive innevarande skyddsrum och ny fastighet med nya byggnader kring en skapad innergård planeras att byggas.

Befintligt skyddsrum på Sabbatsberg 22, med registernummer 167568-0, inrymmer idag 312st platser för skyddsökande.

Detta PM är ett förtydligande till dokument *1675680_skyddsrumsytttrande_211124* som är översänt till fastighetsägarens representant samt är inrapporterat till Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och skall läsas tillsammans med den.

Ett skyddsrumsytttrande med tillhörande protokoll från tillsyn på plats, är ifyllt enligt mall framtagen av MSB. Ett yttrande ska fungera som anvisning inför fortsatt projektering och däri anges om föreslagna åtgärder bedöms påverka skyddsrumsfunktionen eller ej och om det kommer finnas behov av kvalificerad skyddsrumssakkunnig eller ej vid fortsatt projektering.

Jag har utifrån de A-handlingar som finns refererade till i skyddsrumsytttrandet, tittat på hur de planerade nya byggnaderna på Silverskopian 3 påverkar möjligheterna till att ersätta de skyddsrumspatser som försvinner då befintligt skyddsrum rivs.

Som vägledning för fortsatt A-projektering, framförallt med avseende på utformning, frestida användning av skyddsrum samt behov av kommunikationsvägar för in- och utrymning, har *PM skyddsrum Silverskopian 3 - riktlinjer utformning* daterat 211021, tagits fram. Där hänvisas mer detaljerat till krav som finns i *Skyddsrumregler SR15* än i detta PM, som är av mer sammanfattande karaktär.

SR15 är utgiven av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, och är det regelverk som reglerar samhällets krav på skyddsrum för allmänheten med avseende på kontroll, utformning och underhåll.

Sammanfattning av skyddsrumsytttrande, punkter 3.60 och 4.2, 4.10 samt 4.13

Då hela befintlig fastighet planeras att rivas och en ny utformning av kvarteret ska skapas är det omöjligt att bibehålla nuvarande skyddsrum intakt med avseende på konstruktiv utformning och övriga skyddsfunktioner.

Befintligt skyddsrum är byggt under ett äldre tekniskt regelverk och nu gällande regelverk SR15 ställer uppdaterade och skärpta krav, som gör att det krävs en annan utformning av skyddsrummen jämfört med nuvarande, för att kunna återskapa skyddsrumspplatserna.

Förutsättningar för återskapande av skyddsrumspplatser

Ett skyddsrum ska klara de belastningar som kan uppkomma i form av vapenlast eller raslast från ovanvarande eller näraliggande byggnader. Belastningarna beräknas enligt SR15.

Ett skyddsrum ska utföras av armerad, platsgjuten betong och SR15 ställer krav på minsta dimensioner på dess byggnadsdelar samt krav på minsta och största rumshöjd.

Ett skyddsrum ska kunna iordningställas inom två dygn. Iordningställandet ska kunna ske utan särskild sakkunskap, på ett säkert sätt, med endast de verktyg som ska finnas i skyddsrumsförrådet. Ingen del som ska monteras eller demonteras får väga mer än 60kg.

Ett skyddsrum ska vara tillgängligt för allmänheten, vilket kan ställa krav på placering av skyddsrummet i fastigheten, bland annat i förhållande till övriga lokaler och verksamheter i anslutning till skyddsrummet och dess inrymningsvägar. Tillgängligheten för skyddsökande innebär bland annat att inrymningsvägarna inte får vara låsta då skyddsrummen är iordningställda, vilket gör att de bör planeras så att åtkomst inte ges till känsliga eller privata utrymmen i fastigheten.

Ett skyddsrum och dess funktioner ska underhållas regelbundet och dessa ska vara möjliga för kontinuerlig inspektion.

Ovanstående innebär i praktiken att den möjliga fredstida användningen av skyddsrummen begränsas. Det skyddsrum till exempel kan vara lämpliga för är lägenhetsförråd (med beaktande av möjlighet för återkommande underhåll och inspektion), cykel- och barnvagnsparkering och liknande.

Enligt SR15 får ett nybyggt skyddsrum beräknas för högst 120st skyddsökande. I detta fall kommer således behovet vara att bygga minst 3st nya skyddsrum med antingen $312/3=104$ st platser var, alternativt kombinationer med 3st skyddsrum med upp till max 120st platser, så att summan av platser blir minst 312st.

Ett skyddsrum ska planeras för skyddsökandes möjlighet till snabb inrymning samt för säker utrymning.

I SR15 finns det krav på inrymningsvägarnas längd från ogynnsammaste läget i markplan i lokal i byggnad på fastigheten. Det finns också krav på framkomligheten i inrymningsvägarna vilket gör att det ska beräknas krav på minsta tillåtna bredder på trappor, dörröppningar, korridorer etc beroende på förväntat antal skyddsökande i respektive inrymningsväg.

Det innebär i praktiken att skyddsrummen kan behöva placeras så utspritt på fastigheten som möjligt så att flödena till skyddsrummen fördelas på så många vägar som möjligt.

Ett skyddsrum ska möjliggöra säker utrymning till "det fria" och SR15 ställer krav på utrymningsvägarnas utformning, placering och antal. Utrymningsvägarnas karaktär poängsätts och det finns krav på att uppnå en minsta total summa poäng.

En kringbyggd gård, som det planeras för på denna fastighet, räknas inte som "det fria" enligt SR15. Det innebär att utrymningsvägar som mynnar på innergården kan behöva utformas med krav på ännu större säkerhet och integritet med avseende på uppkommande belastningar. I praktiken bör man planera förläggningen av utrymningsvägarna så att åtminstone några mynnar på utsidan av byggnaderna mot allmän mark.

För att möjliggöra nödvändiga byggnadsåtgärder på en fastighet med aktivt skyddsrum ges en fastighetsägare möjlighet att ansöka hos MSB om "tillfällig begränsning av skyddsrummets funktion". Ett sådant beslut innebär att MSB tillåter att skyddsrumsfunktionen är oåtkomlig under en begränsad tid, eftersom byggnadsåtgärder inom fastigheten omöjliggör ett användande av skyddsrummet. Detta beslut inkluderar även de fall där avsikten är att riva skyddsrummet och bygga upp det igen. En ansökan om tillfällig begränsning av skyddsrumsfunktionen ska åtföljas av ett utlåtande från den för projektet kontrakterade skyddsrumssakkunnige, där information om projektets förutsättningar, osäkerheter, tidplaner och liknande kort beskrivs.

Enligt uppdrag,

Johan Hedvall /

Skyddsrumssakkunnig K, SRG 872